

ग्रामीण परसातील कुक्कुट पालन आणि अनुसूचित क्षेत्र / आदिवासी उपयोजना क्षेत्रामधील अंगणवाडयातील मुलांच्या आहारामध्ये अंडयांचा पुरवठा करणे व स्वयंरोजगार निर्मिती करण्याकरिता सन २०१७-१८ ते २०१९-२० या कालावधीत “स्वयम् प्रकल्प” राबविण्यास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास, मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्र. कुक्कुट-२०१७/प्र.क्र. २७१/पदुम-४,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २९ एप्रिल, २०१७.

प्रस्तावना-

राज्यातील अनुसूचित क्षेत्रामधील कुटुंबांची संतुलित आहाराची गरज लक्षात घेऊन, त्या भागात परसातील कुक्कुट पालन व पशुसंवर्धन विषयक इतर योजना राबविणे तसेच, स्वयंरोजगार निर्मिती करणे आणि त्या कुटुंबांचे आर्थिक उत्पन्न वाढविण्यासाठी सर्वसमावेशक एकात्मिक योजना राबविण्याची बाब व राज्यातील आदिवासी कुटुंबांना ग्रामीण परसातील कुक्कुट पालनाद्वारे रोजगार उपलब्ध होऊन अंगणवाडयांमधून पूरक आहाराद्वारे अंडी पुरविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

अनुसूचित क्षेत्रातील कुपोषण कमी करण्याच्या दृष्टिकोनातून अंगणवाडयातील मुलांच्या आहारात अंडयांचा पुरवठा करणे व रोजगार निर्मिती करणे हा या “स्वयम् प्रकल्प” चा मुख्य उद्देश आहे. या करिता आदिवासी विकास विभाग, महिला व बालकल्याण विभाग, पशुसंवर्धन विभाग आणि ग्राम विकास विभाग (महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (उमेद)/जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा) यांनी संयुक्तरित्या सदरचा प्रकल्प राबविणेस्तव दिनांक १८.४.२०१७ रोजी पार पडलेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीत या प्रस्तावास मंत्रिमंडळाने मान्यता प्रदान केलेली आहे. त्या अनुषंगाने खालीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

ग्रामीण परसातील कुक्कुट पालन आणि अनुसूचित क्षेत्र / आदिवासी उपयोजना क्षेत्रामधील अंगणवाडयातील मुलांच्या आहारामध्ये अंडयांचा पुरवठा करणे व स्वयंरोजगार निर्मिती करण्याकरिता, सन २०१७-१८ ते २०१९-२० या तीन वर्षांच्या कालावधीत “स्वयम् प्रकल्प” राबविण्यास याद्वारे, शासनाची प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

“स्वयम् प्रकल्प” राबविण्याचे कार्यक्षेत्र :-

सदरचा स्वयम् प्रकल्प हा घोषित करण्यात आलेल्या अनुसूचित क्षेत्रांमधील खालील १६ आदिवासी जिल्ह्यांमध्ये राबविण्यात यावा.

अ. क्र.	विभाग	आदिवासी जिल्ह्यांची संख्या	जिल्हे
१	कोकण	३	ठाणे, पालघर व रायगड
२	पुणे	१	पुणे
३	नाशिक	५	नाशिक, अहमदनगर, नंदूरबार, जळगाव व धुळे
४	अमरावती	२	अमरावती व यवतमाळ
५	नागपूर	४	नागपूर, गडचिरोली, गोंदीया व चंद्रपूर
६	लातूर	१	नांदेड
एकूण		१६	

स्वयम प्रकल्पाचे स्वरूप:-

अनुसूचित क्षेत्र / आदिवासी उपयोजना क्षेत्रांमधील १६ जिल्ह्यांमधील एकूण १०४ एकात्मिक बाल विकास प्रकल्पांच्या कार्यक्षेत्रात, प्रत्येकी एक युनिट या प्रमाणे १०४ मदर युनिटची (खाजगी पक्षी संगोपन केंद्र) स्थापना करण्यात यावी. अंगणवाड्यांतील मुलांची संख्या विचारात घेऊन, प्रत्येक मदर युनिट यांना सुमारे ४१७ लाभधारकांना संलग्न करण्यात यावे. अशा प्रकारे प्रकल्पांतर्गत एकूण ४३,३६८ कुटुंबांना लाभ देण्यात येईल.

या प्रकल्पांतर्गत मदर युनिटची स्थापना करून मदर युनिटद्वारे एकदिवशीय देशी सुधारीत जातीचे पिल्ले (Low Input Technology Birds) शासकीय / खाजगी कुक्कुट प्रक्षेत्र येथून प्राप्त करून घेऊन त्यांचे संगोपन ४ आठवडे वयापर्यंत करावयाचे आहे. मदर युनिट धारकांकडून लाभार्थींना पक्षी पुरवठा केल्यानंतर पहिल्या टप्प्यात प्रती पक्षी रु. ५५/-, दुस-या टप्प्यात रु. ५८/- व तिस-या टप्प्यात रु. ६०/- या प्रमाणे रक्कम मदर युनिट धारकास देय राहिल. शासनाकडील पूर्वीचे १६ सघन कुक्कुट विकास गट, नव्याने स्थापित होणारे खाजगी-भागिदारी तत्वावरील सघन कुक्कुट विकास गट आणि कृषी विज्ञान केंद्रे हे देखील मदर युनिट म्हणून या योजनेमध्ये कार्य करू शकतील.

प्रकल्पांतर्गत निवडलेल्या प्रत्येक कुक्कुटपालक लाभार्थ्यास पक्षांचा निवारा उभारणीस्तव रु. १,५००/- अनुदान देय असून, सदरचे अनुदान प्रत्यक्ष पक्षांचा निवारा उभारणीनंतर अदा करण्यात यावे. तसेच, प्रत्येक लाभार्थ्यास ४ आठवडे वयाचे ४५ पक्षी १०० टक्के अनुदानावर मदर युनिट धारकामार्फत तीन टप्प्यात पहिल्या टप्प्यात २० पक्षी, १६ आठवड्यानंतर दुस-या टप्प्यात १५ पक्षी व ३२ आठवड्यानंतर तिस-या टप्प्यात १० पक्षी वाटप करण्यात यावे.

प्रकल्पांतर्गत विविध घटक व आर्थिक निकष:-

या प्रकल्पांतर्गत विविध घटक, प्रमाणक व अंदाजीत किंमत खालील प्रमाणे राहिल.

अ क्र	तपशील	प्रमाणक / किंमत	एकूण
१	मदर युनिट संख्या	१०४	१०४ मदर युनिट
२.	कुक्कुटपालक लाभार्थी संख्या	४१७ लाभार्थी प्रती मदर युनिट	४३३६८ लाभार्थी
३	पक्षी निवारा	रु.१५००/- प्रती कुक्कुटपालक लाभार्थी	रु.६५०.५२ लक्ष
४.	पक्षी वाटप <ul style="list-style-type: none"> • एक दिवशीय पिल्लांची किंमत-रु.२२/-, • वाहतूक व इतर खर्च- रु.२/-, • मर्तूक नुकसान - रु.१.५०, • ४ आठवडयापर्यंतचे पक्षीखाद्य-५००ग्रॅम @) रु.२६/- किलो- रु.१३/- • ब्रुडींग, औषधे, लसीकरण, वाहतूक खर्च- रु.३/- • एकूण किंमत-रु.४१.५० म्हणजेच रु.४२/- • वरकड खर्च (ओव्हरहेड्स) ३५ टक्के-रु.१५/- 	४५ पक्षी प्रती लाभार्थी याप्रमाणे ४३३६८ लाभार्थींना १९५१५६० एवढे पक्षी वाटप करण्यास प्रती पक्षी दयावयाची रक्कम (मदर युनिट धारकास पहिल्या टप्प्यात रु. ५५/- प्रमाणे, दुसऱ्या टप्प्यात रु. ५८/- प्रमाणे, तिसऱ्या टप्प्यात रु. ६०/- या प्रमाणे - ३ टप्प्यात देय राहिल)	रु. १११४.५६ लक्ष
५.	मदर युनिट धारकास दयावयाचे अनुदान	रु.६०,००० प्रती मदर युनिट	रु ६२.४० लक्ष
एकूण			रु.१८२७.४८ लक्ष
एकूण ४३३६८ लाभधारकांचे व यंत्रणेचे प्रशिक्षण व क्षमता बांधणी खर्च			रु. २८२.७५ लक्ष

इतर आकस्मिक व तातडीचा खर्च, योजना मूल्यमापन व सादीलवार खर्च (एकूण प्रकल्पाच्या ५ टक्के)	रु.१०५.५१ लक्ष
राज्य प्रकल्प समन्वयक कक्ष अंदाजे खर्च	रु.४०.०० लक्ष
प्रकल्पाचा एकूण खर्च	(रु. २११०.२३ लक्ष + रु. १०५.५१ लक्ष + ४०.०० लक्ष) = रु. २२५५.७४ लक्ष

उपरोक्त प्रमाणे नमूद करण्यात आलेले दर हे सद्यःस्थितीत बाजारातील दरांच्या आधारे गृहीत धरण्यात आलेले आहेत. तथापि, कुक्कुटपालन व्यवसायात कुक्कुट पक्षी, पक्षी खाद्य, औषधी व लसी आणि वाहतूक खर्च यामध्ये भविष्यात वाढ झाल्यास उपरोक्त खर्चाच्या मानकांमध्ये आवश्यक त्या सुधारणा करण्याचे अधिकार सचिव / प्रधान सचिव (पदुम) यांना राहतील.

मदर युनिट लाभधारकाचा आर्थिक सहभाग:-

एका मदर युनिटधारकाने एकूण ४१७ लाभार्थींना वेळापत्रकाप्रमाणे तीन टप्प्यात एकूण १८,७६५ पक्षी पुरविणे अपेक्षित आहे. मदर युनिट धारकास पक्षी संगोपनास येणारा एकूण खर्च रु. १,५०,०००/- पैकी रु. १०,०००/- बँकेमार्फत कर्ज किंवा स्वतः उभारावयाचा आहे व सदर प्रकल्पातून रु.६०,०००/- एक वेळ अनुदान अनुज्ञेय राहिल. सर्व आर्थिक व्यवहार हे थेट लाभ हस्तांतरण (DBT-Direct Benefit Transfer) अंतर्गत बँक खात्यात वर्ग करण्याच्या शासनाच्या धोरणानुसार करण्यात यावा.

प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष :-

अनुसूचित क्षेत्रातील कुपोषण कमी करणे आणि पर्यायाने बालकांचा विकास यासाठी सदर प्रकल्पाचे सनियंत्रण करणे तसेच, प्रकल्पाची अंमलबजावणी करण्यासाठी विविध विभागांशी सातत्याने समन्वय राखणे गरजेचे आहे. यासाठी प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष निर्माण करणे आवश्यक असून, त्याचे स्वरूप पुढील प्रमाणे आहे.

(आकडे रुपयात)

अ.क्र	प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षातील अधिकारी / कर्मचारी	संख्या	दर महा मानधन	अंदाजे प्रवास भत्ता	नियुक्तीची पद्धत
१	प्रकल्प व्यवस्थापन अधिकारी	१	४०,०००/-	१०,०००/-	सेवानिवृत्त अथवा अनुभवी, काम करण्याची इच्छा असणारी व्यक्ती, निवड करार पद्धतीने करण्यात यावी.

२	समन्वयक	१	२५,०००/-	१०,०००/-	अनुसूचित क्षेत्रातील कामाचा अनुभव असलेला असावा. निवड करार पध्दतीने करण्यात यावी.
३	संगणक परिचालक	१	२०,०००/-	०	निवड करार पध्दतीने करण्यात यावी.

- प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, योजना कालावधीत आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे थेट नियंत्रणाखाली असेल.
- स्वयम् प्रकल्पांतर्गत क्षेत्र तसेच, अंमलबजावणी करणाऱ्या तालुका व जिल्हा स्तरावरील अधिकारी / कर्मचारी यांचेशी हा कक्ष नियमित संपर्कात राहील.
- दैनंदिन स्तरावर आयुक्त पशुसंवर्धन यांना अहवाल सादर करेल.
- प्रकल्पाचे मिड टर्म (मध्यावधी) तसेच, अंतिम मूल्यमापन करेल.
- प्रकल्पाशी संलग्न इतर कार्ये करेल.

जिल्हास्तरीय प्रकल्प समन्वय समिती, मदर युनिटधारक व लाभार्थी निवड समिती -

जिल्हास्तरावर प्रकल्पाचे सनियंत्रण करण्यासाठी तसेच, मदर युनिटधारक व लाभार्थी यांची निवड करण्यासाठी खालीलप्रमाणे जिल्हास्तरीय प्रकल्प समन्वय समिती, मदर युनिटधारक व लाभार्थी निवड समिती गठीत करण्यात येत आहे.

१. जिल्हाधिकारी	: - अध्यक्ष
२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	: - सहअध्यक्ष
३. प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा	: - सदस्य
४. सहाय्यक संचालक, समाज कल्याण (राज्यस्तर)	: - सदस्य
५. जिल्हा महिला व बालकल्याण अधिकारी (राज्यस्तर)	: - सदस्य
६. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बालकल्याण) जिल्हा परिषद	: - सदस्य
७. जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद	: - सदस्य
८. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक बालविकास प्रकल्प	: - सदस्य
९. जिल्हा व्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (उमेद)	: - सदस्य
१०. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प	: - सदस्य
११. जिल्हा पशुसंवर्धन उपआयुक्त	: - सदस्य सचिव

मदर युनिटधारक व लाभार्थी निवडीचे निकष -

अ) मदर युनिट धारकाची निवड स्थानिक आदिवासी प्रवर्गातून, शासकीय सघन कुक्कुट विकास गट, नव्याने स्थापित होणारे खाजगी-भागीदारी तत्वावरील सघन कुक्कुट विकास गट किंवा कृषि विज्ञान केंद्रे यांच्यामधून करण्यात यावी. तथापि, अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये योग्य मदर युनिट धारक न मिळाल्यास इतर प्रवर्गातून त्यांची निवड करण्यात यावी. लाभार्थी निवड करताना ३० टक्के महिला तसेच, ३ टक्के अपंग लाभार्थ्यांची निवड करण्यात यावी. लाभार्थ्याने या योजनेंतर्गत एकदा लाभ घेतल्यानंतर त्याच लाभार्थ्यास अथवा कुटुंबातील अन्य सदस्यास या योजनेचा पुनश्च लाभ देय होणार नाही.

आ) लाभार्थ्याचा लाभ संबंधित लाभार्थ्याच्या आधार क्रमांकाला जोडण्यात यावा.

इ) लाभार्थ्याकडे रहिवासी दाखला व जात प्रमाणपत्र असणे आवश्यक राहिल.

ई) अशाच स्वरूपाच्या अन्य योजनेकरीता आदिवासी उपयोजनेतून जिल्हा स्तरावरून निधी उपलब्ध करून दिला जातो. त्यामुळे एकाच लाभार्थ्यास एकाच स्वरूपाच्या योजनेचा लाभ दोन वेगवेगळ्या योजनांच्या माध्यमातून दिला जाणार नाही, याची दक्षता पशुसंवर्धन विभाग व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांनी घेणे आवश्यक राहिल.

प्रकल्प राबविण्याबाबतची कार्यपद्धती:-

I) आदिवासी विकास विभाग, महिला व बालकल्याण विभाग, पशुसंवर्धन विभाग आणि ग्राम विकास विभाग (महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (उमेद) / जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा) यांच्या संयुक्त सहभागाने प्रत्यक्षात प्रकल्प राबविणा-या क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांची एकदिवसीय कार्यशाळा आयोजित करण्यात यावी.

II) आदिवासी विकास विभागाने प्रकल्पासाठी अंडी उत्पादनापर्यंतचा आवश्यक निधी पशुसंवर्धन विभागास उपलब्ध करून द्यावा. तदनंतर, अंडी संकलन व विपणन यासाठीचा खर्च महिला व बालविकास विभागाने करावा.

III) आदिवासी विकास विभागाकडून अनुसूचित क्षेत्रातील जिल्हानिहाय प्रकल्प अंमलबजावणीचे क्षेत्र निश्चित (Cluster of villages) करण्यात यावे.

IV) पशुसंवर्धन विभागाकडून सदर प्रकल्पास प्रसिध्दी देऊन मदर युनिट धारकांचे व लाभार्थ्यांचे अर्ज मागविण्यात यावेत, प्राप्त अर्जातून लाभार्थ्यांची निवड यादी तयार करण्यात यावी. तसेच, मदर युनिट धारक देखील निश्चित करण्यात यावेत.

V) ग्राम विकास विभागाकडून निवडलेल्या लाभधारकांची प्रकल्प परिचयात्मक (प्रि-ओरिएन्टेशन) माहितीसाठी एकदिवसीय कार्यशाळा आयोजित करण्यात यावी.

VI) ग्राम विकास विभागाने महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (उमेद), जिल्हा परिषद अथवा जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणेमार्फत प्रशिक्षणाचे नियोजन करून प्रशिक्षण

आयोजित करावे. सदर प्रशिक्षणामध्ये कुक्कुटपालन, पक्षांचे व्यवस्थापन विषयक, पक्षी घरटी बांधकाम इत्यादीबाबत मार्गदर्शन समाविष्ट करण्यात यावे.

VII) ग्राम विकास विभागाकडून समुदाय साधन व्यक्ती / पशुसखी / पशुमित्र यांची देखील निवड करण्यात यावी. त्यांचेकडून प्रकल्पांतर्गत घटकांची क्षमता बांधणी, कौशल्यवृद्धी करणे व प्रशिक्षण हे कार्य करण्यात यावे.

VIII) पशुसंवर्धन विभागाकडून प्रशिक्षण व कौशल्यवृद्धीसाठीचा अंदाजपत्रकीय निधी जिल्हा परिषद / महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (उमेद) / जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा यांचेकडे वर्ग करण्यात यावा.

IX) लाभार्थ्यांकडे प्रत्यक्ष पक्ष्यांची घरटी उभारणी केल्यानंतरच मदर युनिटधारकाकडून तीन टप्प्यात कुक्कुट पक्ष्यांचे वितरण करण्यात यावे.

X) महिला व बालकल्याण विभागाकडून अंगणवाडीच्या माध्यमातून प्रकल्पांतर्गत अंडी संकलन केंद्र निश्चिती करण्यात यावेत व उत्पादीत अंडी खरेदी व संकलन / वितरण / देयके अदा करणे इ. कार्यवाही देखील याच विभागाकडून करण्यात यावी.

प्रकल्पाचे सनियंत्रण:-

तालुकास्तरीय प्रकल्प सनियंत्रण समिती -

तालुकास्तरावर प्रकल्पाचे सनियंत्रण करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे तालुकास्तरीय सनियंत्रण समिती गठीत करण्यात येत आहे.

१. गट विकास अधिकारी	:- अध्यक्ष
२. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक बालविकास प्रकल्प	:- सदस्य
३. महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (उमेद)	
तालुका स्तरीय प्रतिनिधी	:- सदस्य
४. पशुधन विकास अधिकारी (विस्तार) पंचायत समिती	:- सदस्य सचिव

प्रकल्प अंमलबजावणी अधिकारी:-

संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त व उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (बालकल्याण), जिल्हा परिषद हे सदर प्रकल्पाचे अंमलबजावणी अधिकारी राहतील.

राज्यावरील आर्थिक भार:-

या प्रकल्पाचा कालावधी सन २०१७-१८ ते २०१९-२० असा ३ वर्षांचा असून, प्रकल्पासाठी आवश्यक निधी राज्यस्तरीय जनजाती क्षेत्र उपयोजनेमधून आदिवासी विकास विभागाकडून पशुसंवर्धन विभागास दोन वर्ष कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात यावा. यासाठी प्रकल्प खर्च रु.१८२७.४८ लक्ष, प्रशिक्षण खर्च रु. २८२.७५ लक्ष, आकस्मिक खर्च रु.१०५.५१ लक्ष व राज्य समन्वयक कक्ष खर्च रु. ४०.०० लक्ष, असा एकूण रु. २२५५.७४ लक्ष निधी आवश्यक असून, तो सन २०१७-१८ साठी रु. ११००.०० लक्ष, व सन २०१८-१९ साठी रु. ११५६.०० लक्ष याप्रमाणे आदिवासी विकास विभागाकडून राज्यस्तरीय योजनेंतर्गत उपलब्ध करून देण्यात यावा. खर्च केलेल्या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र संबंधित जिल्ह्याचे

जिल्हा पशुसंवर्धन उपआयुक्त यांनी संबंधित प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांना सादर करणे आवश्यक आहे.

प्रकल्पासाठी नवीन लेखाशीर्ष:-

सदर प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी मागणी क्रमांक टी-५ अंतर्गत राज्यस्तरीय जनजाती क्षेत्र उपयोजनेअंतर्गत नवीन लेखाशीर्ष स्वतंत्रपणे कळविण्यात येईल.

ग्रामीण परसातील कुक्कुट पालन आणि अनुसूचित क्षेत्र / आदिवासी उपयोजना क्षेत्रामधील अंगणवाड्यातील मुलांच्या आहारामध्ये अंड्यांचा पुरवठा करणे व स्वयंरोजगार निर्मिती करण्याकरीता “स्वयम् प्रकल्प” राबविण्याच्या अनुषंगाने, आवश्यक त्या सविस्तर मार्गदर्शक सूचना आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे तसेच, आयुक्त, महिला व बालकल्याण विकास यांनी त्यांच्या अधिनस्त सर्व संबंधित अधिकाऱ्यांना तात्काळ निर्गमित कराव्यात.

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आलेला असून, त्याचा संकेतांक क्र. २०१७०४२९१४२४३४६२०१ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श. मा. साठे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.
३. मा. मंत्री (वित्त) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.
४. मा. मंत्री (पदुम) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.
५. मा. मंत्री (आदिवासी विकास विभाग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.
६. मा. मंत्री (महिला व बाल विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.
७. मा. मंत्री (ग्राम विकास विभाग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.
८. मा. राज्यमंत्री (पदुम) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.
९. मा. राज्यमंत्री (आदिवासी विकास विभाग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.
१०. मा. राज्यमंत्री (महिला व बाल विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.
११. मा. राज्यमंत्री (ग्राम विकास विभाग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.
१२. मा. विधानसभा / विधानपरिषद सदस्य, महाराष्ट्र विधानमंडळ, (सर्व).
१३. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग (व्यय-२ / अर्थ-१५) मंत्रालय मुंबई-३२.

१४. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय मुंबई-३२.
१५. प्रधान सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय मुंबई-३२.
१६. सचिव, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय मुंबई-३२.
१७. आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, औंध, पुणे-७.
१८. आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, नाशिक
१९. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई
२०. विभागीय आयुक्त, (सर्व संबंधित).
२१. जिल्हाधिकारी, (सर्व संबंधित).
२२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, (सर्व संबंधित).
२३. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, (सर्व संबंधित).
२४. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (उमेद) नवी मुंबई
२५. प्रधान महालेखापाल (लेखा परीक्षा)-१ / २, महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
२६. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
२७. प्रादेशिक सहआयुक्त पशुसंवर्धन, (सर्व).
२८. उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (बालकल्याण), जिल्हा परिषद, (सर्व संबंधित).
२९. प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, (सर्व संबंधित).
३०. प्रकल्प संचालक, एकात्मिक बालविकास प्रकल्प, (सर्व संबंधित).
३१. जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त, (सर्व संबंधित)..
३२. जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, (सर्व संबंधित)
३३. गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, (सर्व संबंधित)
३४. जिल्हा महिला व बालकल्याण अधिकारी (राज्यस्तर), (सर्व संबंधित)
३५. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, (सर्व संबंधित)
३६. जिल्हा व्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान, (सर्व संबंधित)
३७. बहुजन समाज पार्टी, डी-१ इन्सा हटमेंट, आझाद मैदान, मुंबई-०१
३८. भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ.बॅरक नं.१, योगक्षेम समोर, वसंतराव भागवत चौक, नरिमन पॉईंट, मुंबई-२०
३९. भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राजभुवन, एस.व्ही.पटेल रोड, मुंबई ०४
४०. भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (मार्क्सवादी), महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरली, मुंबई १३
४१. इंडियन नॅशनल काँग्रेस, महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई २५.
४२. नॅशनलिस्ट काँग्रेस पार्टी, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरिमन पॉईंट, मुंबई २१.
४३. शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई २८
४४. निवड नस्ती (पदुम-४).